

NORD-BORNHOLMS UGEBLAD

Udgivet af et Interessentskab.
Ansvarshavende: Otto Gornitzka.
Forretningsfører Sparekasseb. Ridder
Trykt i Allinge Bogtrykkeri.

Avertissementsprisen er pr. Petitline
for Inserater paa Forsiden 15 Øre.
Almindelige Annønceer 1. Gang 10 Øre
efterfølgende Gange 5 Øre.

Nr. 173

Fredag den 19. Januar 1917

5te Aarg.

„Nord-Bornholms Ugeblad“

trykkes i et Antal af mindst 1600 Exempl.
og forsendes gennem Postvæsenet i Allinge.
Sandvig, Olsker, Rulsker, Rø og Klemensker.

„Nord-Bornholms Ugeblad“

har den største Udbredelse i Nordre Herred
bliver læst i ethvert Hjem og egner sig der-
for bedst til Avertering.

„Nord-Bornholms Ugeblad“

oplæger gerne Bekendtgørelser af enhver Art
saasom: Køb, Salg, Foreningsmeddelelser,
Efter- eller Aflysninger, Auktioner etc.

„Nord-Bornholms Ugeblad“

udgaar hver Fredag, kan bestilles paa alle
Postkontorer samt paa Bladets Kontor og
koster 1 Kr. halvaarlig.

Tyske Planer

med det erobrede Rumænien.

Landbrugs- og Fabrikdriften
skal forbedres.

De rumænske Rigdomme skal
komme Tyskerne til Gode.

— Tyskerne forbereder i Følge
„Kölnische-Zeitung“ et mægtigt Re-
organisationsarbejde i det erobrede
Rumænien og venter sig store Re-
sultater for det kommende Aar.

Bladet indeholder en Række Op-
lysninger om Rumæniens Rigdomme,
som nu skal udnyttes til Fordel for
Centralmagterne. Intet andet Land
har i Forhold til sin Størrelse et
saa rigt Agerland. Det fremgaar
blandt andet af, at ca. 86 pct af
Befolkningen er Jordbrugere. Der
findes tæt ved de erobrede Stæder,
Bukarest og Braila, særlig det sidst-
nævnte Sted, uhyre Oplagsrum til
Opbevaring af Korn. Braila har des-
uden en glimrende Havn, som Ty-
skerne dog ikke kan udnytte. Men
nidlertid kan de selvfølgelig be-
nytte de derværende Silo, indtil Hø-
sten efterhaanden kan forsendes.

Ogsaa de
talrige Fabriksbygninger i Braila,
som Russerne har ødelagt, skal gen-
opbygges snarest og sættes i Drift
til Fordel for Centralmagterne.

Tyskerne bebuder ogsaa ny og
mere intensiv Avl. Lim-Hamp og
Valmue skal dyrkes i vid Udstræk-
ning. Sukkerindustrien, som er ret
ny i Rumænien, skal øjeblikkelig
sættes i Stordrift. Tobaksavlens skal
forbedres betydelig, og man mener
at kunne fremstille en betydelig bedre
Kvalitet.

Den rumænske Jordbund er saa
rig, at Bonden praktisk talt aldrig
gøder den, men nøjes med at lade
den ligge i Brak. Hans Lader og
Loer er saare primitive, og Produk-
tionen skal under tysk Ledelse man-
gedobles.

Hvor Arbejdskraften skal tages fra,
synes ikke at bekymre Tyskerne vi-
dere. Man faar Indtryk af, at de ho-
vedsagelig agter at benytte Landets
indfødte Befolkning og med Tvang
gennemføre alle Nyindretninger og
Forbedringer. De betragter sig al-
lerede som værende i fast Besiddelse
af Landet og dets Rigdomme som
deres egne.

En Ting er sikker, at Rumænerne,
der er sorgløse og alt andet end
energiske, kunde have indvundet
langt større Rigdomme af deres Land,
om de havde villet.

Folkeviser.

—o—

Sneen faldt saa tæt og blødt,
saa hvid og lun, o Gud.
Og paa den Vej, hvorad hun gik,
hvert Spor er slettet ud.

Og ad den Vej hvorpaa hun gik,
hun kommer ej igen.
Der er ej Spor i Vejens Sne,
og jeg har ingen Ven.

Der er ej Spor i Vejens Sne
— ej mindst Spor at se
— kun Mørket og det sorte Rum
og al den hvide Sne.

Christian Jørgensen.

Skatte-Skruen.

—o—

En Indsender skriver i „Køben-
havn“:

Det Skatte-System, med hvilke vi
er saa heldigt belempede her i Lan-
det, viser sig efterhaanden i al sin
Glans. Hvert Aar bliver de udsendte
Anmeldelses-Skemaer mere og mere
omstændelige og — nærgaaende.
Hele Apparatet bærer Præg af, at
alle, d. v. s. alle besiddende er
sat under Mistanke for „Skattesny-
deri“ (Belegnelsen, „Selvangivelse“
er for saa vidt malende), og til
Overflod er disse Skemaer — natu-
rertilgvis — forsynede med passende
Trusler om Straf. De højere Skatte-
ligningsmyndigheder er i dette „frie“
Land efterhaanden i udpræget Grad
blevet til Polit. Det er ikke mindst
ejendommeligt at se, hvorledes man
paatvinger alle et indgaaende Regn-
skabssystem med Fordringer bl. a.
i Ejendoms-Skemaet om Detailler,
der møjsommeligt skal pilles ud af
de Kvitteringer, som de skatteopkræ-
vende Myndigheder selv udsteder.

I disse Dage sidder nu en Masse
Mennesker her i Landet over Arbej-
det med disse Opgivelser. Det for-
drer sin Tid, eksempelvis lægger det
for en Embedsmand, der sidder i
en jevnt lønnet Stilling, uden „Ben“,
og som ejer „Skorstenspiiben“ af en
Villa, hvori han bor (altsaa et Hus,
han paa det nærmeste kun „forval-
ter“), Beslag paa et Par Timers Ar-
bejde. Men for Folk, der har større
Virksomheder, navnlig flere Ejen-
domme, svulmer dette Arbejde gan-
ske kontormæssigt op. Dette „Skrif-
temaal til Buds“, som aftvinges
Skatteyderne, er nu kun en Side af
Sagen.

Den anden Side af Sagen, og den,
der giver den Relief, er imidlertid
Formaalet for denne indgaaende
Forhøring. — Naar man tager i Be-
tænkning, hvorledes Pengene øses
ud af Statskassen og Kommunernes
Kasser, for at tjene de „sociale For-
maal“, kan man ingenlunde undres
over den Trang til Inddrivelse af

Skatter, stadig stigende Skatter, der
er til Stede. Det er imidlertid ikke
de sociale Formaal i og for sig,
det er galt med, det er Overdri-
velserne paa dette Omraade. Her
findes der et grelt Modsætningsfor-
hold: Det er vist ikke for meget
sagt, at saa godt som alle de, der
nyder godt af de Foranstaltninger
og Understøttelser, hvortil der nu
saa rigelig Adgang (ogsaa for dem,
der „snylter“ her og paa den saa
misbrugte private Godgørenhed),
ikke har nær saa meget Besvær med
at opnaa al faa Penge, som Skatte-
yderne har blot med at tilfredsstille
Statens Skattemyndigheder med de
Oplysninger, paa Grundlag af hvilke
Pengene i en stor Strøm skal ledes
ind i de stadig graadigere gabende
offentlige Kasser.

Det hjemlige Skatte-Apparat har
vist sig baade forsynet med en let
bevægelig „Skruer“ og saa rumme-
ligt, at selv de ikke særlig store Ind-
tægter og Kapitaler kan „klemmes“
deri. Hovedsagen synes blot den:
Om „Individet“ ejer noget eller er
i Stand til og villig til fortjene no-
get. Det er ikke langt fra, at det
har ført til en Deling i „Skatteydere“
og „Understøttede“. Og saa er
Skruen naturligvis bleven lagt i
Hænderne paa dem, hvem man har
gjort det saa let at „tage imod“, at
det saa sandt ikke er til at undres
over, at de har benyttet sig deraf!

At løbe Storm mod Skattelignings-
myndigheder er formaalsløst. De
virker efter de gældende Love. Det
er Lovgivningen, fra hvilken Misere
stammer og ikke mindst fra den saa
ofte fremtrukne »Overbudspolitik«. Maatte
dog blot store Kredse af Folket
efterhaanden blive klar over, at
dermaa findes en langt mere
kritisk Anvendelse af de
Penge, man ved saa nøjeregen-
nende Skatte-Foranstaltning-
er indriver fra den Del af Be-
folkningen, der dog i sidste Instans
har Evnen til at betale, i Kraft af sin
Duelighed og sit Initiativ. Den stadi-
ge Stigning af Skatterne medfører
ikke alene en øjeblikkelig Byrde,
men den virker under de herskende
Forhold demoraliserende, og fører
henimod en Tilstand under hvilken
den flittige, vindskibelige og spar-
sommelige Del af Folket generes
med Posekiggeri og Udbytning, blot
for at man i større Udstrækning,
kan „understøtte“ og derved forøge
Antallet af Samfundsmedlemmer, for
hvem det er en selvfølgelig Sag at
»modtage«, frem for at erhverve,
— naar blot saadanne Ulemper som
„Fattigvæsenet ikke truer.

Men maaske Idealet er: Lad
dem, der vil arbejde, forsørge
sig selv og Familie — og i
Tilgift et Par vildfremmede,
der mangler Arbejdsmod!

Streng Vintre.

—o—

I et ældgamelt nordisk Digt
„Vavtrudenesmaal“ fortælles der om

en frygtelig Tid, der skal gaa forud
for Ragnarok, nemlig en Fimbul-
Vinter, med en uhyre Kulde, at alt
levende paa to Mennesker nær gaar
til Grunde. Vore Forfædres Fantasi
knyttede stærk Kulde til deres Fore-
stillinger om Rædsel, ligesom sydlige
Mennesker, altid har fantasieret
om glødende Hede.

Nu i vore Dage er det jo blevet
saadan her i Danmark, at der skal
en stor Forestillingsevne til, blot de
ældre og ældste vil forklare de yngre,
hvad en streng Vinter vil sige. Det
sidste Slægtled har nemlig ikke op-
levet en saadan.

Det hændte for et Aarstid siden,
at en københavnsk Skoledreng
yderst forarget sagde til sin Religi-
onslærer om sin Historielærer: „Hr.
Hansen lyver. Han fortalte i Gaar,
at den svenske Konge en Gang gik
over Storebælt, med Soldater og He-
ste og Kanoner.“ Børnehjernerne
henviser simpelt hen Isvintrene til
Eventyrets Verden, og stundom maa
vi andre ogsaa gribe os i at tvivle
saa smaat om Fortidens Beretning-
er.

Men vi kan i hvert Fald huske
Vinteren 93, og der er en aarhundred-
lang, paalidelig Tradition for, hvilke
Trængsler og forbavsende Isforhold
vore Forfædre virkelig har oplevet.
Vejret er og bliver af saa stor Be-
tydning for Folkelagenes Liv, at
selv de magreste Middelalder-Kroni-
ker nu og da midt i deres Dødsan-
meldelser og Jordegodsbe mærkninger
kommer med nogle Ord om Kli-
maet.

Allerede fra den halvhedenske Tid
fortælles der om, at Samfærdsel til
Lands og Vands af og til var stand-
set om Vinteren, men der skulde jo
ikke saa megen Hindring til i de
Tider. En Tradition vil vide, at al-
lerede Anno 995 var Tilstanden saa-
dan i de nordiske Lande, at det be-
gyndte at fryse i Juli Maaned; men
baade dette og f. Eks. en modsat
Udtalelse om, at i 1186 knoppedes
Træerne allerede i Januar, maa na-
turligvis tages med megen Skepsis.

Af og til kan man ligefrem kon-
trolere Upaalideligheden; saaledes
omtales Vinteren 1296 fra flere Hold
som endogsaa til den Grad slem,
at man kunde fare fra Vendsyssel
til Norge, men samtidig vides, at lidt
før Jul 1295 flygtede Jens Grand
fra sit Fængsel paa Søborg over til
Hammershus i en Smakke, og den
kommande Februar var han i Kø-
benhavn, saa hvis Vinteren har væ-
ret stærk, maa den i Fald være
kommen sent.

I 1323, et af de politisk slemme
Aar i Danmarks Historie, kunde man,
skriver Olaus Magnus, gaa fra Ly-
bæk til Danmark i Marts Maaned,
og saa livlig blev den sjældne Vej
benyttet, at der oprettedes Herber-
ger paa Isen undervejs. Fra Februar
gik man over Bælterne og fra Kal-
mar til Gotland.

Flere Vintre i det femtende Aar-
hundrede lagde Vandene saa stærkt
til, at der var Passage ikke alene
mellem de danske Landsdele, men

ogsaa mellem Mecklenborg og Fal-
ster. ja mellem Reval og „Danmark“,
skal formodentlig være Gotland. Det
næste Sekel udmærkede sig derimod
ved en lang, meget mild Periode.

1658 staa vi overfor det historiske
Aar. Kulden begyndte, som Kaptajn
Speerscheider oplyser i sit interes-
sante Værk om vore Isforhold, i
Slutningen af November og tog Fart
med Nytaar. Den 30. Januar gik
Carl Gustaf i 30 Graders Celsius
over til Ivernæs, den 5. Februar fra
Taasinge til Langeland og næste
Dag til Lolland; samtidigt marsche-
rede der Soldater fra Sjælland over
Hveen til Skaane.

1709 var en af de haardeste Pe-
rioder i den nyere Tid; allerede den
10. Januar spadseredes der fra Kø-
benhavn til Skaane, og det kunde
man endnu den 9. April; 1740 bragte
lignende Forhold.

I forrige Aarhundrede frøs man
stærkt i 1809, 1813 og 1814, hvor
selve Landsfaderen Frederik sad fem
Dage fast paa Sprogø i Februar Ma-
aned. 1838 var værre endnu; da gik
der den 9. Marts en Borger fra Rønne
over Isen til København, hvor han
ankom med Post og Efterretninger
den 23. Marts; det maa have været
en mærkelig og haardfor Mand. 1855
gik man i Februar livligt fra Aarhus
til Samsø og i Marts endnu over
Øresund. Ogsaa Krigsvinteren 63
— 64 var, som bekendt, meget drøj
for vore Krigere.

I 1839 var Januars og Februars
Middeltemperatur $\pm 5,1$ og $\pm 7,8$;
i Marts Begyndelse foranstaltede man
Fakkeltog fra Helsingør til Helsing-
borg, man kørte fra Fyen til Flens-
borg, og Istransporten over Storebælt
varede fra 12. Januar til 10. April.

I 1893 fik vi den koldeste Dag,
der overhovedet kendes siden 1767;
den 17. Januar frøs det nemlig 29,6
Grader Celsius i Holbæk; Sejlskibs-
farten var standset paa København
fra 1. Januar til 9. Marts. Alle Vande
var overfyldt af Is, og en Damper,
der havde været 42 Dage i Besæt,
skurede omsider ned ved Møen den
22. Februar. Det var en stor Folke-
forlystelse at se Isbjergene, der
mange Steder havde taarnt sig fan-
tastisk op udenfor Kysterne.

Alt i alt kan det ikke siges med
sikre Beviser, at Vintrene i Danmark
er forskellige fra Nutiden til Forti-
den. I kolde Perioder siger man,
de er blevet strengere, i varmere,
at de er blevet mildere. Kaptajn
Speerscheider kommer da ogsaa
til det Slutningsresultat, at vel er der
Perioder — hvis Væsen man blot
ikke kender —, men der er paa den
anden Side ingen Grund til at tro,
at Isforholdene i tidligere Vintre har
været væsensforskellige fra det, der
i den nyeste Tid hersker i Danmark.

Pontoppidan siger for snart to
Aarhundrede siden, at Vinteren ofte
er saa mild, at man ikke kan gaa
paa Isen, og at Kattegat, Sundet og
Bælterne sjældent dækkes af en Is-
bro, „maaske kun 3 a 4 Gange i
hvert Saeculo“. Og i det nittende
Aarhundrede har der kun fem

Gange været saa strenge Vintre, at man med Rette har kunnet tale om en „Isbro“ mellem vore Landsdele.

„Dag. Nyh.“

„Sommerlid“ ogsaa i Aar?

—o—

Det ser ud, som om „Sommertiden“ ude i den store Verden ikke blot skal blive en tilfældig Foreteelse for Aaret 1916. I England diskuteres allerede nu, hvorledes det bør ordnes i Aar. Erfaringerne fra sidste Aar har slaaet fast, at det er til stor Gavn for Landet at ændre Tiden om Sommeren. Spørgsmaalet derovre synes blot at være, om „Sommertiden“ lige som i Fjor skal begynde allerede i første Del af April. Ogsaa i Tyskland er der stor Tilfredshed med Resultaterne af Eksperimentet sidste Aar.

I Sverrig synes Menerne at være noget delte. I Civildepartementet er man for Tiden beskæftiget med at udrede Spørgsmaalet for at komme til Klarhed over Fordelene og Manglerne ved Eksperimentet.

Her i Danmark har der jo navnlig fra Landbruget lydt meget stærke Røster mod paa ny at faa Sommer-tid. Naar man overhovedet gik med til Eksperimentet, var det jo som bekendt ogsaa kun, fordi Nabolandene gjorde det. Det vil jo nu vise sig, hvordan det gaar i Aar.

Tyfus.

—o—

De europæiske Hæres Svøbe, overvunden.

Selv Bakterier kan faa international Betydning. Nogle Serbere, som efter den sidste Balkan Krig ankom til New York og hvis Legemer var hærgnet af Feber og Lus, — blev det Middel, som satte Videnskaben i Stand til at udfinde Hemmeligheden ved den farlige Tyfus og at finde Midlerne til at forebygge den. Og den Kommission, som for godt et Aars Tid siden var anmodet om at besøge Balkan, for at demonstrere denne Metode, vendte tilbage til New York sidste Sommer med den Rapport, at disse Lande omsider var befriet for denne Svøbe — Tyfus, og at der ikke er nogen Grund til at antage, at den vil optræde igen som Epidem.

Denne Rapport er afgivet af Dr. Harry Plotz, den unge Patholog, som for to Aar siden vakte Opmærksomhed ved sin Opdagelse, at endemisk Tyfus var den samme som i Øst-Europa kaldes epidemic Tyfus. — Dr. Plotz fortsatte sine Undersøgelser og fandt Vaccinen, der vil forebygge denne Sygdom. Dette kan nu med Sikkerhed siges at være opnaaet og anerkendt. Anerkendt af Videnskabsmænd baade i Europa og Amerika og praktiseret over hele den østlige Krigsfront, under en Tyfus-Epidemi, der dræbte flere Soldater, end der faldt for Fjendens Kugler.

Der praktiseredes paa begge Sider af Øst-Fronten, thi Dr. Plotz, som efter Invitation af den serbiske Regering, rejste til Europa forrige Sommer, arbejdede baade i den østrigske og bulgarske Hær, udviklende sin Metode for Militær-Lægerne og organiserende sine Sanitetskorps, ofte indenfor Rækkevidden af Fjendens Kanoner. Virkningen af hans Arbejde fremgaar af den Kendsgerning, at Østrig, Bulgarien og Serbien nu forstaaer at beskytte sig mod Tyfus. At man vurderer hans Arbejde, udviser en af de Medaljer han bragte med tilbage, den var givet for udvist Mod i at redde Menneskeliv. Og det i en Tid, hvor det hovedsagelig var enhver Opgave at ødelægge Menneskeliv.

Dr. Plotz er kun 26 Aar gammel. Da han og hans Medhjælper Dr. George Baehr, — begge fra Mount-Sinai Hospital U. S. A., — kom tilbage til Amerika sidste Sommer, vilde deres Oplevelser have kunnet afgive Stof til mange Historier, baade om Menneskets Kamp mod den Tyfus spredende Lus og om Menneskets Kamp mod Mennesket, men i begge Tilfælde maa de hemmeligholde, hvad de blev Øjenvidne til. De kan ikke tale om militære Affærer, fordi de havde absolut Frihed til at gaa, hvor de vilde og at se, hvad de vilde i 3 Hære, under den Forstaaelse med de respektive Krigsdepartementer, at de ikke vilde tale om, hvad de saa. Og Enkelthederne af, hvad de udtalte som Læger og Pathologer, maa først forelægges den medicinske Profession, før det gives almindelig Publicitet.

„Menneskets Lus“,

siger Dr. Plotz, er en virkelig militær Faktor i Europa, og ingen kan opholde sig i ti Dage ved Fronten, uden at blive befængt med den. Lige meget hvilken Front eller hvilken Hær, han er i, og om han er Officer eller Menig.

General von der Goltz, den tyske Officer, som havde Kommandoen af den tyrkiske Hær, døde af Tyfus, tilført ved Lus. 24,000 østrigske Soldater, som i Begyndelsen af Krigen var tagne til Fange af Serberne, døde af Tyfus: alle Ofre for Lusene.

Selvfolgelig er Lus kun Smittebæreren, og hvor der ikke har været Tyfus, som i Frankrig og Belgien, er Utøjet ikke dødeligt, men kun en Skytgravens Rædsel. En Rædsel, hvorimod man imidlertid tager alle Forholdsregler, af Frygt for, at den, hvad Øjeblik det skal være, kan bringe den frygtede Sygdom med sig. Engelske, franske og tyske Soldater sendes efter en vis Tids Forløb tilbage fra første Linje for at give dem Lejlighed til legemlig Renselse.

Paa Østfronten

stiller Sagen sig helt anderledes. Ingen Officer vil under nogen Omstændighed sende Tropper ind i tyfus hærgnet Land, ligegyldigt hvad de militære Fordele kunde være, thi Fordelen af en Stilling vilde let tabes ved Risikoen af at miste disse Tropper ved Sygdommen.

Naar engang i Tiden alle Krigshemmelighederne aabenbares, og de nuværende Gaader med Hensyn til Hærenes Aktivitet — paa Balkan i 1914—15 — er løste, er det meget sandsynligt, at Lus vil have et Kapitel for sig alene. Og dette Kapitel skulde have en Randbemærkning med Hensyn til Tyrkiet, som skulde forklare, at Tyfus er vanskeligere at bekæmpe der end i de kristne Lande, fordi den troende muhamedanske Soldat ikke vil dræbe Lusene, da Koranen forbyder at dræbe, men stryger dem levende af sit Legeme, hvorved deres Ernæring og Overførelsen af Sygdommen kun midlertidigt forstyrres.

I 1915 led Serbien af den værste Tyfus-Epidemi, Verden har kendt. Halvdelen af Landets Læger døde af Smitten. De kendte intel til dens Aarsag, Natur eller Behandlingsmaade.

Den serbiske Regering hørte om Dr. Plotz' Opdagelser og kaldte ham derned. Tilligemed Dr. G. Baehr fra Mount Sinai Hospital sejlede han fra New York med et græsk Skib, som „Røde Kors“ Læger og landede i Piræus. De medførte et komplet Laboratorium og begyndte Arbejdet i Belgrad i Midten af August Maaned. Der forblev de — undervisende de militære Læger, hvorledes Ondet skulde mødes — indtil den serbiske Hær blev drevet sydpaa. De fulgte med Tropperne paa Tilbagetoget til Yskub, stadig optagende af Anti-Tyfus Arbejdet.

Ved Yskub faldt en Mængde Serbere i Bulgarenes Hænder, indbefattet den Del af Hæren, hvor Dr. Plotz arbejdede. Han var værdifuldt Krigshylle. Bulgarene vidste, at han arbejdede blandt Serberne. De opsoegte ham uforløvet efter Overgivelsen og anmodede ham om at gøre for den tyfusbefængte, bulgarske Hær, hvad han havde gjort for Serberne. Da hans Mission først og fremmest var at studere og bekæmpe Tyfus paa Balkan, hvor som helst han maatte finde den, og da Serberne var paa Flugt mod Albanien, var der intet til Hinder for, at Dr. Plotz kunde overføre sit Arbejde fra den ene Side til den anden. I to Uger underviste han de bulgarske Læger og Sygeplejersker i Brugen af Vaccinen og organiserede Sanitetskorps i Hæren med det Formaal at genføre den højest mulige Renlighed og at bekæmpe Lusene.

Derefter blev han anmodet om at forevise sin Metode i Wien, hvor det største Laboratorium blev stillet til hans Disposition. Han underviste Lægerne og drog med den østrigske Hær til Galizien for at vise dem sin Metodes Anvendelse i Felten.

„Tyfus“, sagde Dr. Plotz, „er den værste Fjende, Hærene i Østevropa og Tyrkiet har været overfor. Den har taget flere Menneskeliv end Fjendens Kugler. Det er især Tilfældet paa Balkan, hvor Tilstandene altid var gunstige for Overførelsen af Smitte, og enhver Epidem kunde bryde ud i Løbet af en Nat. Der er ingen Tyfus paa Balkan nu. Der vil blive Tilfælde, naar den kolde Aarstid begynder, men den vil næppe blive epidemisk igen. Alle Lægerne har nu Forstaaelse af Sygdommen. De har lært den bydende Nødvendighed af at isolere de første Tilfælde, der viser sig og af at holde Soldaterne rene. De kender ogsaa nu Symptomerne.“

Borgermødet i Aften

paa Christensens Sal havde vundet stor Tilslutning, men Stemningen var mat og kun faa havde Ordet. Der vedtoges følgende Resolution: „Forsamlingen henstiller til Byraadet at undersøge Muligheden for at opnaa et rentefrit Laan af Statskassen, stort nok til at dække Kommunens Gæld.“

Gudstjenester og Møder.

Søndag den 21. Januar.
Ols Kirke Kl. 9½ Skrm. 9.
Allinge K. Kl. 2. — 1½.
Bethel i Olsker Kl. 2½. Tejn Missionshus Kl. 5. L. Pihl taler.
Fra 22.—27. Januar Missionsuge i Sandvig. Møde hver Aften Kl. 7½. Forskellige Talere. (Se Ann.)
Evan. luth. Missionsforening Allinge Søndag Kl. 3½.
Rutsker Missionshus Søndag Kl. 9½. M. Kofoed.

Vi modtager Bestillinger paa alle Sorter prima Saasød.

Svalof Segerhavre,
Tystofte 2-rad. Byg,
Toradet Binder-Byg
Blandsød med Vikker
Gule Ærter,
Solo Ærter,
Danske Vikker,
Gul Sennep.

Billigste Notering i
Nordlandets Handelshus

Gammelt Jern og Støbegods

købes

**Allinge Kolonial-
& Produktforretning.**

Lekogende og velsmagende

Gule hele Kogearter
a 65 Øre.

Prima Flækærter
a 40 Øre.

Gode Flækærter
a 35 Øre.

Sælges i

Nordlandets Handelshus

Bestil

Deres Regninger, Meddelelser, Konvolutter og Brevpapir i Allinge Bogtrykkeri. Hurtig Levering. Billigste Priser. Ring op Telefon 74.

Prima saltet Helleflynder

er delikat Spise, billigere end Klipfisk og Flæsk. — Denne skæres i passende Stykker og udvandes i skiftende Hold Vand i 48 Timer før Kogningen.

Prisen er 65 Øre pr. Pd.

Nordlandets Handelshus

Huder og Skind købes.

J. P. Møllers Eftf.

Rigtig gode

Tørrede Æbler

i Skiver, sælges a 70 Øre pr. Pd.

Tørrede Calif Abrikoser
sælges a 110 Øre pr. Pd.

Nordlandets Handelshus

Hvidkaal og Rødkaal.

Stor fast Hvidkaal.
5 Øre pr. ½ kg.

I. B. Larsen.

Godtføds-Udsalget

i

Nordlandets Handelshus

begynder Mandag den 22. Januar.

Al Udsalgsvarene fremhæver vi særlig:

En Del Rester af Bomuldstøj, Twistlærred, Dowlas, Haandflædedrejl, Blonel, Gardintøj etc. Et Parti Dame-Gummifrakker, Pris fra 12 Kr. Restbeholdningen af Raaber langt under Indkøbspr. Ca. 25 Alædninger, Værdi 35-40, nu 28-32 Kr. Et Parti Stortrøjer til Indkøbspris. En Del Hatte og Suer til meget nedsat Pris. Et stort Parti fulorte Slips, Værdi 100-150, frit Balg 45 Øre.

Dameslinned, lidt smudsfet, med 20 pCt. Rabat. Pynte- og Skoffenforklæder til ca halv Pris. Ca. 15 Stk. Twistlærred til gammel Pris. Ca. 20 Stk. Bomuldstøj og Wienerlærred extra billigt.

5 Stk. Dowlas med ubetydelige Bævefejl.

Et mindre Parti Fodtøj langt under Værdien

m. m. m.

Under Udsalget sælges kun mod Kontant.

Nordlandets Handelshus.

En flink ung Pige

kan straks faa halv- eller heldags Beskæftigelse paa

Allinge Bogtrykkeri.

RØ.

Godtgørelsen for Rug.

leveret til Brødkorn i August, første Halvdel af September og Oktober Maaned 1916 udbetales hos undertegnede Mandag og Tirsdag den 22. og 23. ds., Eftm. fra 2—4. Vedkommende bedes møde personlig, for at kvittere for Modtagelsen.

M. Lund

Brøddegård, Rø.

Allinge Biografteater

Søndag den 21. Januar
Kl. 7½ og 9.

Kampen om Barnet.

Samfundsskuespil i 3 Akter 60 Ald.
I Hovedrollen: Else Frølich.

Tre om een.

Dansk Lystspil.

Entree: Voksne 50 Ø., Børn 25 Ø.

Kløver- og Græsfrø

Runkelroe- og Turnipsfrø

til Foraaret 1917

er paa Lager.

Vi henstiller til Forbrugere, som endnu ikke har gjort Bestilling, om at sende os Ordre snarest muligt.

Nordlandets Handelshus

Prima- letsaltet Klipfisk
uafnakket Klipfisk
afnakket Bildals Klipfisk
Prima Klipfisk i ½ og ¾ kg Pakker anbefales.

J. B. Larsen.

Det store aarlige Godtkøbs-Udsalg

begynder Lørdag den 20. Januar.

Kurante Varer.

Restbeholdningen af

**Ulstre, Kaaber, Frakker, Jacetter,
Spadseredragter, Nederdele, Bluseliv,
hvide og kulørte Kjoler -**

alt hjemkommet i Efteraaret. — Fikse Faconer, prima Kval.
udsælges med 10 pCt. Rabat.

Ukurante Varer.

Prima Damehandsker, Ruskind, Kr. 2 pr. Par.

Jabots og Ficheus fra 25 Øre pr. Stk.

Et stort Parti Stof-Handske 50 Øre pr. Par.

Et Parti Bælter, frit Valg, 25 Øre pr. Stk.

En Del Varer, der er anvendt til Vinduspynt, lidt falmende,
udsælges med 25-50 pCt. Rabat.

Desuden omfatter Udsalget mit store Lager af:

Bomuldslerred, bleget og ubleget, enkelt og dobbelbredt Dowlas. Medium, Pique, Twil, Bommesi, Drilling, Ravndug, Bolster, Nankin, Flonel. Gardintøj m. m., hvorpaa gives 10 pCt. Rabat. — Et stort Parti Gardintøj udsælges til cirka halv Dagspris.

Fra Herre-Afdelingen

realiseres Klædninger, Stortrøjer, Overfrakker, Ulstre, — alt kurant 10 pCt. Rabat.
Et Parti Manchetskjorter, Slips og Humbugs halv Pris og derunder.

Et Parti Hatte og Huer 50 Øre pr. Stk. — Et Parti Seler 90 Øre pr. Par.

En Mængde Rester af Kjoletøj, Uldmousselin, Sirts, Alpacca, Bolster m. m. er fremlagt paa Borde,
mrkt med Maal og ekstra billigt Pris.

Telefon Allinge 5

J. P. SOMMER

Telefon Allinge 5

Magasin du Nords Udsalg, Allinge.

Olsker.

De kommunale Valglister er som bekendt fremlagt til almindelig Eftersyn i Olsker Forsamlingshus til denne Maanedes Udgang. Man skal herved anmode Beboerne — særlig de unge — til at se efter om de er optaget og i modsat Tilfælde anmelde det for et af Sogneraadets Medlemmer. For at blive optaget paa Tillisten skal man have fyldt 25 Aar inden 14. Februar 1918.

Sogneraadet.

Olsker.

Mindre bemidlede kan købe Koks til nedsat Pris (2 Kr. 70 Øre pr. hl.) i Allinge Kolonial & Produktforretning imod at henvende sig til et af Sogneraadets Medlemmer om Anvisning.

St. Ols Sogneraad den 17. Januar 1917.

P. S. V.
K. A. Mogensen.

Køb Kaffen

hos

I. B. Larsen.

Den er drøj og velsmagende.

Olsker.

Godtgørelse for Rug leveret til Brødkorn i Tiden fra 1ste til 15de September samt 1ste til 31ste Oktober 1916 udbetales i Olsker Forsamlingshus Fredagen d. 26. Januar fra Kl. 3 til 5 Efterm. For November og December bliver Udbetaling senere. Personlig Kvittering maa afgives.

Olsker Sogn d. 17. Jan. 1917.
K. A. Mogensen.

Alle Slags Ure,

Klokker, Gramofoner og Harmoniums m. m. repareres solidt og billigt.

Aug. Nielsen, Mekaniker,
Kirkebyen, Rutsker.

200 Shagpiber

er hjemkomne. Priser fra 25 Øre til 2 Kr. Kom og se mit Lager.
Lange Porcellæns-piber og Spadserestokke.

Endvidere anbefales mit Lager af Krudt, Hagel, Patroner og Knaldperler.

Kbm. Bidstrup, Sandvig.

BJØRNE-HONNING

i 1/2 kg Daaser a 60 Øre.

Nordlandets Handelshus.

Erindringsliste.

—0—

Toldkamret 8—12 Form. 2—7 Efterm.
Kæmnerkontoret 10—11 og 2—4.
Laane- & Diskontobanken 2—4 Eftm.
Sparekassen 10—12 og 2—4.
Stempelbureau i Sparekassen 10—12, 2—4.
Dampskibsekspektionen, aaben ved Skibenes Ankomst og Afgang Tirsdag og Fredag Efterm., Mandag og Torsdag Form.

Sognepræsten Tirsdag og Fredag 6—7.
Distriktslægen 8—9 og 2—3.
Postkontoret: Sogndage 9—12 og 2—7.
Søndag 12—2.

Telegrafstationen 8 Morgen til 9 Aften.
Søndag 12—2.

Borgmesteren træffes paa Kæmnerkont.
Branddirektøren Mandag og Fredag Form. 8 til 10.

Statsanstalten for Livsforsikring ved Chr. Olsen, Messen. Kontortid 1—4 Em.
Folkebogsamlingen paa Raadhuset: Tirsdag Kl. 3, Fredag 7—8.
Jernbanest. er aaben for Gods 8—12, 2—6 Primærkep. og ligeds desuden 7—8 Aften samt til Tog, der afgaar udenfor nævnte Tid, fra en halv Time før Togets Afg.

Søger De en Pige, en Karl eller en Dreng, eller mangle De en Svend eller Lærling en Fodermester eller anden Medhjælp, bør De snarest avertere i Nord-Bornholms Ugeblad, der hver Fredag bringes direkte ind i 1700 Hjem og læses af saa godt som hvert eneste Tyende. En Annonce her i Bladet vil derfor saa godt som altid bringe et tilfredsstillende Resultat.

En Dreng

15—16 Aar samt en ældre Karl kan paa Grund af Svaghed faa Plads straks paa

Svartingegaard pr. Hasle.

En Karl,

som vil deltage i alt forefaldende Arbejde, kan faa Plads til 1ste Februar paa

Pæregaard i Olsker.

En ung Lødeko

er til Salgs paa

Jydegaard i Rutsker.

Hons, Duer og Vildænder

købes til højeste Dagspris. — Kan sendes til Tein St. Afregning omgaende.

Carl Chr. Andersen
ved Tein

En hvid Hund

med smaa røde Pletter er bortkommen. Oplysninger bedes sendt til Telefon Allinge 110.

Afrevet

Lyng og Ene

kan faas a 5 Kr. Læssel.

V. Sørensen, Borre.

Missionsuge i Sandvig

i Missionshuset „Nazareth“.

Mandag d. 22. Januar Kl. 7 1/2 taler Missionær Æroe.

Tirsdag d. 23. Januar Kl. 7 1/2 taler Sognepræst Egerup.

Onsdag d. 24. Januar Kl. 7 1/2 taler Missionær J. Dam.

Torsdag d. 25. Januar Kl. 7 1/2 taler Sekretær A. Nielsen.

Fredag d. 26. Januar Kl. 7 1/2 taler Missionær Iversen.

Lørdag d. 27. Januar Kl. 7 1/2 taler Missionær Iversen.

Missionsugen begynder med Guds-tjenesten i Allinge Søndag den 21. Januar Kl. 2 og slutter med Guds-tjeneste Søndag den 28. Kl. 5 1/2, Skriftemaal Kl. 5.

Kommer, thi nu er alle Ting beredte.

1 Sofa og 4 Stole

er til Salgs hos A. Lind, Aakrog, Olsker.

Samme Sted kan en Pige, 14—16 Aar, faa Plads til 1. Maj.

Allinge

Auktionsvareforretning

anbefales.

En Del Vintertøj udsælges billigt.

En Sejler-Ladning

prima Laplata Majs,

Texas Bomuldsfrøkager, Palmekager, Glutensuktermelasse

og Kød- og Benmel

ventes i de nærmeste Dage. Priserne bliver billigste Dagspriser, hvorfor det anbefales at indsende Deres ærede Ordre.

Allinge Kolonial- og Produktforretning.

Bornholms Spare- & Laanekasses

Afdeling i Allinge

Kontortid: 10—12 og 2—4.

Modtager Indskud paa alm. Sparekassetilkaar til en Rente af 4 pCt. p. a., paa Folio til 2 pCt. p. a.

Store engelske Yorkshire Dampkul

a 700 Øre pr. hl — i Blanding med Berliner-Koks a 375 Øre pr. hl — giver et meget kraftigt Brændsel til Kakkelovne og Komfurer. Ved kontant Betaling leverer vi disse Sorter frit tilkøbt heri Byen.

Nordlandets Handelshus.

Prøv vor udmærkede

MARGARINE

og De vil blive tilfreds saavel med Kvalitet som med Pris. Frisk Tilførsel flere Gange ugentlig.

Allinge Kolonial- & Produktforretning.

Til Levering i Januar, Februar og Marts 1917 har vi købt flere Ladninger af

Stor amerikansk Majs af ny Høst

Vi anbefaler vore Kunder at gøre Bestilling, hvilke vi noterer under Forbehold af, at Importladningerne til Danmark kommer lykkelig frem.

Nordlandets Handelshus.

Ekstrafin Klipfisk og prima Ris

anbefales til billigste Dagspriser fra

Allinge Kolonial- & Produktforretning

14-15 pCt. Superfosfat. 37 pCt. Kaligödning.

Vi har ingen faste Priser endnu, og vi faar kun et knapt Parti Superfosfat liddelt til Foraaret 1917. Derimod kan der faas mere Kaligödning, og Priserne for denne Sort bliver billigere pr. 100 kg end Superfosfat. Der kan maaske derfor være Anledning til at gøre rigelig Bestilling af Kaligödning.

Vi har et lille Parti Chilisalpeter usolgt. Vi har rigeligt af Gødningssalt paa Lager. Gør Deres Udregning og meddel os Deres Behov snarest.

Nordlandets Handelshus.

Briller og Pincenez

der passer til ethvert Øje, faas hos

Telefon Allinge 93

A. M. Lindberg.
Urmager og Guldmed.

Allan Quaternain fortæller.

Af Rider Haggard.
(Paa Dansk ved Chr. J.)

—10:—

Lige efter at vi var blevet opskræmt af Løven, stod Maanen op i hele sin Pragt og kastede som en Kaabe af Sølv over Jorden. Jeg har sjældent set Maanen staa op saa smukt. Jeg kan tydelig huske, at jeg, siddende i Hytten, let kunde læse svage Blyantsnoter i min Lommebog. Saasandt Maanen var oppe, begyndte Vildtet at søge sit Spor ned til Vandet lige under os. Jeg saa, fra det Sted jeg sad, alle Slags Vildt passere en lille Sti, som løb tilhøje for os, paa Vej til Drikkestedet. Ja — en Buk, en stor Eland-Antilope kom helt hen i 20 Yards Afstand fra Hytten og stod opskræmt og lyttende, idet den mistænksomt kiggede paa Hytten, medens dens smukke Hoved og dens snoede Horn tegnede sig pragtfuldt mod Himlen. Jeg havde — husker jeg — den største Lyst til at skyde paa den for at forsøge at skaffe os en ny Forsyning af Kød; men Tanken om at vi kun havde to Patroner tilbage og den store Usikkerhed et Skud i Maaneskin faar, afholdt mig fra at skyde. Eland'en gik ned mod Vandet, og et Øjeblik efter hørtes et mægtigt Plask og Lyden af galloperende Hovslag.

„Hvad var det, Mashune?“ spurgte jeg.

„Den forbandede Løve; Bukken lugtede ham“, svarede Zuluen paa Engelsk, et Sprog han kun havde overfladisk Kendskab til.

Næppe var disse Ord ude af hans Mund før vi hørte et Hyl fra den anden Side af Dammen; det besvarede af et højt gøende Brøl tæt ved os.

„For Fanden!“ sagde jeg — „der er to. De er gaaet Glip af Antilopen; vi maa passe paa, at de ikke tager os i Stedet for.“ Og igen fik vi Ilden til at blusse op, og skreg, hvilket resulterede i at Løverne listede af.

„Mashune“ sagde jeg, „hold Vagt til Maanen staa over det Træ — saa er det Midnat. Kald saa paa mig. Pas nu godt paa — ellers vil Løverne gnave dine værdiløse Knokler inden du er tre Timer ældre. Jeg maa hvile lidt — ellers er det ude med mig.“

„Koos!“ (Høvdning), svarede Mashune, „sov min Fader, sov i Fred; mine Øjne skal være aabne som Stjærnerne, og som Stjærnerne skal de vaage over dig.“

Skønt jeg var saa afkræftet kunde jeg ikke straks følge hans Raad. I Begyndelsen havde jeg Hovedpine og Feber, og jeg grundede vildt over Holtentollens Skæbne — og paa vor egen Skæbne: efterladt med ømme Fødder, tomme Maver og to Patroner for at naa de ti Mil frem til Bamangwato. Og saa den blotte og bare Bevidsthed om, at der er en eller flere endnu mere sultne Løver, der lusker rundt elsteds i Mørket foruroligende, hvor vant man end er til det — og stadig at være i Spænding skræmmer Søvnens bort fra ens Øjne. Ovenikøbet var jeg — husker jeg — grebet af en heftig Længsel efter en Pibe Tobak — skønt under de Omstændigheder kunde jeg ligesaa godt længes efter Maanen.

Tilslidst faldt jeg imidlertid i en urolig Søvn, saa fuld af onde Drømme som en Kaktus af Torne; en af dem, husker jeg, var, at jeg satte min nøgne Fod paa en Brilleslange, som rejste sig paa Halen og hvædede mit Navn „Macumazulu“ ind i Øret paa mig. Ja, Brilleslangen hvædede med saadan en Udholdenhed, at jeg tilslidst vaagnede.

„Macumazulu, nanzia, nanzia!“ (dér, dér!) hviskede Mashunes

Stemme i mine søvndrukne Øren. Jeg rejste mig overende og saa Mashune knæle ved Siden af mig og pege ned mod Vandet. Idet jeg fulgte Retningen af hans udstrakte Haand, saa jeg et Syn, som fik mig til at fare sammen, gammel Jæger som jeg selv dengang var, ontrent tyve Skridt fra vor lille Hytte paa en stor Myretue, med de fire Ben tæt sammen for at faa Plads, stod en Hunløves Kæmpeskikkelse. Dens Hoved vendte hen mod Hytten, og i det klare Maaneskin saa jeg den sænke det og slikke sine Poter.

Mashune trykkede mig Martini-Riflen i Hænderne og hviskede, at den var ladet. Jeg løftede den og tog Sigte paa Løvinden, men selv i Maanelyset kunde jeg ikke se Sigtekornet paa Martinien. Da det vilde være Galskab af mig at fyre uden det — Resultatet vilde sandsynligvis blive, at jeg saarede Løvinden, hvis jeg da ikke skød helt udenom, sænkede jeg Riflen, og idet jeg rev en Lap Papir ud af Lommebogen, som jeg lige før havde læst, prøvede jeg at sætte det paa Sigtekornet. Men det tog lidt Tid, og før Papiret var sat rigtigt fast, greb Mashune mig

igen i Armen og pegede paa en mørk Masse under Skyggen af et lille Mimosatræ, der voksede ikke mere end ti Skridt fra Hytten.

„Hvad er det?“ hviskede jeg; „jeg kan intet se.“

„Det er en anden Løve“, svarede han.

„Sludder! dit Hjerte er dødt af Frygt; du ser dobbelt;“ og jeg bøjede mig frem over Kanten af det omgivende Gærde og stirrede paa Skyggehoben.

Lige da jeg havde sagt det, rejste den mørke Masse sig og stakede ud i Maanelyset. Det var en prægtig, sortmasket Løve, en af de største jeg i mit Liv har set. Da den havde gaaet to eller tre Skridt, fik den Øje paa mig, standsede og stod der og stirrede lige paa os — den var saa nær, at jeg kunde se Genskinnet af Ilden i dens ondskabslulde, grønne Øjne.

„Skyd, skyd!“ sagde Mashune. „Djævelen kommer — den er ved at springe!“

(Forts.)

Til Stegning og Baigning

anbefales vort ekstragode Plantefedt.

Allinge Kolonial- & Produktforretning

Brødrene Anker Jernstøberi & Maskinfabrik

Telefon 2. Hasle Telefon 2.

Selvvandingsanlæg, Vand- & Aljepumper m. m.

Gummifrakker.

Et Parti Dame-Gummifrakker er hjemkommen.

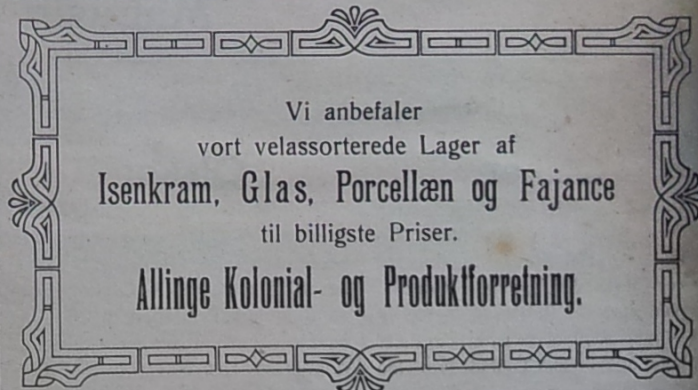
Priser fra 12 Kr.

En extrafin ulden Frakke

i moderne vid Facon anbefaler vi særlig.

Priser fra 27 Kr.

Nordlandets Handelshus.

Vi anbefaler

vort velassorterede Lager af

Isenkram, Glas, Porcellæn og Fajance

til billigste Priser.

Allinge Kolonial- og Produktforretning.

Tegn Abonnement paa
Nordbornholms Ugeblad.

den bedste Kaffe

Drift Tilførsel

flere Gange ugentlig.

Faas hos

Allinge Kolonial- og Produktforretning.